

Szczepionka przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży

Co to jest krztusiec?

Krztusiec (zwany także kokluszem) to bardzo zaraźliwa choroba, która może zagrażać życiu. Choroba ta ma najpoważniejszy przebieg u niemowląt poniżej 6. miesiąca życia — wiele niemowląt jest hospitalizowanych, występują u nich takie powikłania, jak zapalenie płuc i uszkodzenie mózgu. Niemowlęta w wieku poniżej 6 miesięcy nie mogą otrzymać pełnej dawki szczepionki.

Jakie są objawy krztuśca?

Krztusiec powoduje długie ataki kaszlu i krztuszenia się, które bardzo utrudniają oddychanie. Dźwięk „piania” jest powodowany gwałtownym wciąganiem powietrza pomiędzy atakami kaszlu. Kaszel u dziecka chorego na krztusiec może spowodować jego zsinienie wskutek braku powietrza lub wystąpienie wymiotów po ataku kaszlu. Nie wszystkie dzieci „pieją”, starsze dzieci oraz dorośli mają normalny kaszel. Choroba może trwać do trzech miesięcy. Infekcja krztuścem nie zapewnia długiej odporności, stąd też szybko może nastąpić ponowne zakażenie.

W jaki sposób rozprzestrzenia się krztusiec?

Krztusiec rozprzestrzenia się z osoby na osobę wskutek kaszlu, kichania lub bliskiego kontaktu. Osoba mająca krztusiec może zarażać tą chorobą przez okres do trzech tygodni od momentu pojawienia się kaszlu. Wiele niemowląt, które zarażyły się krztuścem, stykało się z członkami rodziny, którzy mieli kaszel przez okres dłuższy niż 2 tygodnie.

W jaki sposób można zapobiec krztuścowi?

Najlepszy sposób zapobieżenia krztuścowi to szczepienie. Szczepionka przeciw krztuścowi jest teraz oferowana bezpłatnie wszystkim kobietom w 16–36 tygodniu ciąży i dzieciom.

Czy szczepionka może spowodować wystąpienie krztuśca?

Nie. Szczepionka nie może spowodować krztuśca, ponieważ nie zawiera żadnych żywych bakterii.

Jak szczepionka przeciw krztuścowi podana w czasie ciąży ochroni mnie i moje dziecko?

Szczepionka pobudza system immunologiczny do wytwarzania dużej ilości przeciwciał zwalczających bakterie krztuśca. Te przeciwciała przechodzą do dziecka w łonie matki i chronią je przez kilka pierwszych miesięcy życia. Wiemy, że dzieci, których matki otrzymały szczepionkę przeciw krztuścowi w czasie ciąży, są mniej narażone na zachorowanie na tę chorobę w ciągu pierwszych miesięcy życia.

Była szczepiona przeciw krztuścowi w dzieciństwie, czy muszę ponownie się szczepić?

Tak. To bardzo ważne, aby zaszczepić się w czasie ciąży. Szczepionka, którą otrzymasz w ciąży, ma za zadanie chronić dziecko.

Kiedy należy się zaszczepić?

Najlepszy czas na przyjęcie szczepionki przeciw krztuścowi to okres od 16 do 36 tygodnia ciąży. Szczepionka podana po 36 tygodniu może być mniej efektywna.

Kiedy należy przełożyć zastosowanie szczepionki?

Istnieje kilka rzadkich przypadków, w których należy przełożyć szczepienie. Termin szczepienia należy przełożyć w razie ostrej choroby z temperaturą powyżej 38°C.

Jaką szczepionkę powinienam otrzymać w ciąży?

Powinna to być szczepionka Tdap. Jest to szczepionka przypominająca zawierająca niskie dawki tężca (T), błonicy (d) oraz krztuśca (ap), która chroni przed tężcem, błonicą i krztuścem (kokluszem).

Czy muszę przyjmować szczepionkę przeciw krztuścowi w każdej ciąży?

Tak. Liczba przeciwciał powstałych po szczepieniu spada z biegiem czasu. Oznacza to, że należy zaszczepić się podczas każdej ciąży, aby organizm mógł wyprodukować antyciała i przekazać je nienarodzonemu dziecku.

Czego można się spodziewać po szczepionce?

Może wystąpić bolesność lub zaczerwienie wokół miejsca wstrzyknięcia szczepionki. Może wystąpić uczucie łagodnej reakcji całego organizmu w formie gorączki i zmęczenia w ciągu 48 godzin po otrzymaniu szczepionki.

Co należy zrobić przy złym samopoczuciu po szczepionce?

W razie wystąpienia gorączki po szczepionce należy zażyć paracetamol. Lek ten można bezpiecznie stosować w ciąży, a ważne jest, aby zarówno mama, jak i dziecko uniknęły gorączki. Nie należy stosować ibuprofenu lub aspiryny (jeżeli nie zaleci tego położnik). Należy pamiętać, że złe samopoczucie po szczepionce może wynikać z innych przyczyn — nie należy zakładać, że to szczepionka i w razie potrzeby należy skorzystać z porady lekarskiej.

Czy to szczepienie jest bezpieczne dla kobiet w ciąży?

Tak. Szczepionka jest bezpieczna dla kobiet w ciąży. Szczepionka przeciw krztuścowi jest zalecana dla kobiet w ciąży w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, Nowej Zelandii i Australii. Szczepionka przeciw krztuścowi została przebadana pod kątem kobiet w ciąży w USA i nie stwierdzono żadnego ryzyka. Reakcje organizmu są zazwyczaj łagodne, a poważne objawy niepożądane występują sporadycznie.

Czy są osoby, które nie mogą przyjąć szczepionki przeciw krztuścowi?

Szczepionki nie należy podawać:

- osobom, u których wystąpiła silna reakcja alergiczna (wstrząs anafilaktyczny) na poprzednią dawkę szczepionki przeciw krztuścowi lub na jakikolwiek składnik szczepionki.

Nie zaleca się szczepionki:

- gdy odnotowano ostrą miejscową reakcję na poprzednią dawkę. Nie należy przyjmować szczepionek zawierających tężec lub błonicę częściej niż raz na 10 lat, jeżeli wystąpiła ostra miejscowa reakcja.

Moje dziecko jest wcześniakiem, co mogę zrobić?

Niemowlęta urodzone przed 32 tygodniem nie będą chronione, gdyż nie otrzymały wystarczającej ilości przeciwciał w czasie, gdy były w łonie matki.

Najlepszy sposób ochrony to:

- zapewnić, aby wszystkie inne dzieci w domu były zaszczepione
- dopilnować, aby wszyscy dorośli w domu zostali zaszczepieni przeciw krztuścowi, jeśli nie byli zaszczepieni w ciągu minionych 10 lat. Najlepiej byłoby, gdyby otrzymali szczepionkę 2 tygodnie przed kontaktem z niemowlęciem
- nie dopuszczać, by niemowlę miało kontakt z kaszlącą osobą do momentu otrzymania dwóch spośród standardowych szczepień (w 4. miesiącu).

Byłam zaszczepiona w czasie ciąży, czy moje dziecko musi otrzymać szczepionkę przeciw krztuścowi?

Tak. Poziom przeciwciał przekazanych dziecku w łonie matki spada gwałtownie po upływie sześciu pierwszych miesięcy życia. Dlatego ważne jest, by niemowlę otrzymało terminowo standardowe szczepionki dziecięce (w tym szczepionkę przeciw krztuścowi).

Szczepionka chroniąca przed krztuścem jest proponowana wszystkim dzieciom

- jako część 6 szczepionek podawanych w 1 dawce w wieku 2, 4 i 6 miesięcy
- oraz w wieku 4–5 lat (szczepionka 4 w 1)
- w pierwszej klasie szkoły średniej (szczepionka Tdap). Gdy dziecko otrzyma terminowo te szczepionki, ono jest chronione, jak i inne dzieci, które są za małe, aby mogły być zaszczepione.

Jak się zaszczepić?

W celu zaszczepienia się należy skontaktować się ze swoim lekarzem. Szczepionka przeciw krztuścowi jest dostępna dla kobiet w ciąży bezpłatnie.

Wydano: HSE National Immunisation Office (Krajowe biuro ds. szczepień HSE) Data publikacji:
Listopad 2018